

IBE



INSTYTUT  
BADAŃ  
EDUKACYJNYCH



# Wyniki badania PIRLS 2021

## Międzynarodowe badanie postępów biegłości w czytaniu

Joanna Kaźmierczak, Krzysztof Bulkowski

Warszawa, 16 maja 2023 r.



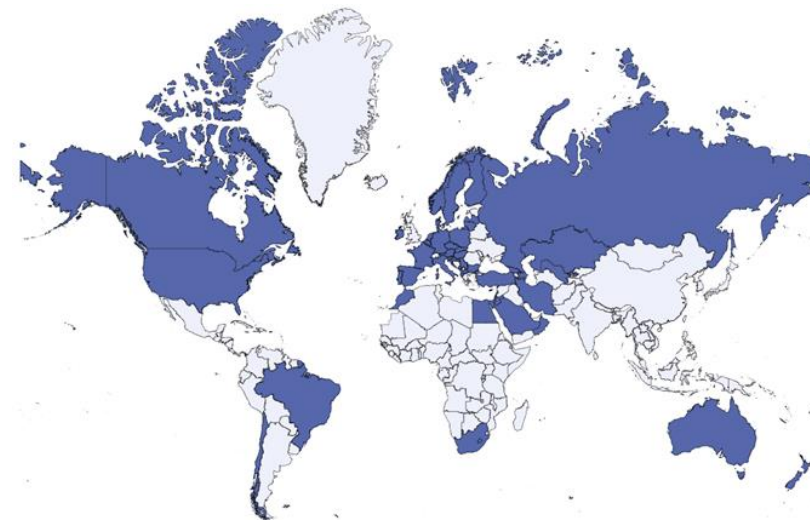
# PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) Międzynarodowe badanie postępów biegłości w czytaniu

Międzynarodowe badanie realizowane od 2001 roku

- cykliczne – co pięć lat
- obejmuje uczniów 4 klasy
- reprezentatywne dla wszystkich czwartoklasistów

Zakres pomiaru:

- osiągnięcia w rozumieniu czytanego tekstu: porównywalne między krajami i umożliwiające śledzenie zmian w czasie
- dane kontekstowe: ankiety wypełniane przez uczniów, rodziców, nauczycieli języka polskiego oraz dyrektorów szkół; warunki, w których przebiega nauczanie i uczenie się, postawy uczniów i nauczycieli



# PIRLS 2021

Badanie PIRLS 2021 przygotowały:

- Międzynarodowe Stowarzyszenie Mierzenia Osiągnięć Szkolnych (IEA)
- Lynch School of Education, Boston College (USA)
- Statistics Canada (Kanada)
- Krajowe zespoły badawcze z każdego z krajów

W Polsce PIRLS jest realizowany przez Instytut Badań Edukacyjnych.

Badanie finansuje Ministerstwo Edukacji i Nauki.



# PIRLS 2021 podsumowuje 20 lat badania i wyznacza ogólnoswiatowy standard monitorowania osiągnięć czwartoklasistów w czytaniu.



W badaniu PIRLS 2021 zebrano dane od:

**400 000**

Uczniów

**380 000**

Rodziców/opiekunów

**20 000**

Nauczycieli

**13 000**

Dyrektorów szkół

**57**

Krajów

**8**

Dodatkowych regionów

W wersji elektronicznej badania wzięto udział 25 krajów i 7 dodatkowych miast i regionów. Z wersji papierowej korzystały 32 kraje, w tym Polska, i 1 dodatkowy region.

# PIRLS 2021 w Polsce

Jedynе międzynarodowe badanie porównawcze przeprowadzane w najtrudniejszym okresie pandemii COVID-19

Badanie w Polsce zrealizowano od 10 maja do 18 czerwca 2021 r.

Badani byli uczniowie klas czwartych z wylosowanych szkół.

Prezentowane wyniki pochodzą od:

- 4179 uczniów
- 253 oddziałów ze 150 szkół podstawowych
- 3995 rodziców
- 231 nauczycieli języka polskiego
- 150 dyrektorów

Poziom realizacjі próby uczniów w Polsce wyniósł 85,3%.



# Założenia teoretyczne badania

Teksty użytkowe: 9 tekstów  
131 pytań  
56 pytań zamkniętych  
75 pytań otwartych

273 pytania

Teksty literackie: 9 tekstów  
142 pytania  
69 pytań zamkniętych  
73 pytania otwarte

Ponad połowa tekstów i pytań pochodzi z poprzednich edycji badania. Dzięki temu wyniki pomiaru w każdej edycji są porównywalne z wynikami wcześniejszych edycji i możliwe jest śledzenie zmian w wynikach uczniów.

Każdy uczeń czyta 2 teksty i odpowiada na około 30 pytań.

# Zmiany harmonogramu badania ze względu na pandemię COVID-19

## Fala I

Badanie zrealizowane zgodnie z pierwotnym harmonogramem

wiosna 2021

**37 krajów**  
(w tym Polska)

Możliwe śledzenie trendu między 2016 i 2021.

## Fala II

Badanie zrealizowane z opóźnieniem około pół roku względem oryginalnego harmonogramu

jesień 2021

**14 krajów**

Badano pierwotnie wylosowanych uczniów na początku kolejnego roku szkolnego (klasa 5).  
Niemożliwe śledzenie trendu.

## Fala III

Badanie zrealizowane z opóźnieniem roku względem oryginalnego harmonogramu

wiosna 2022

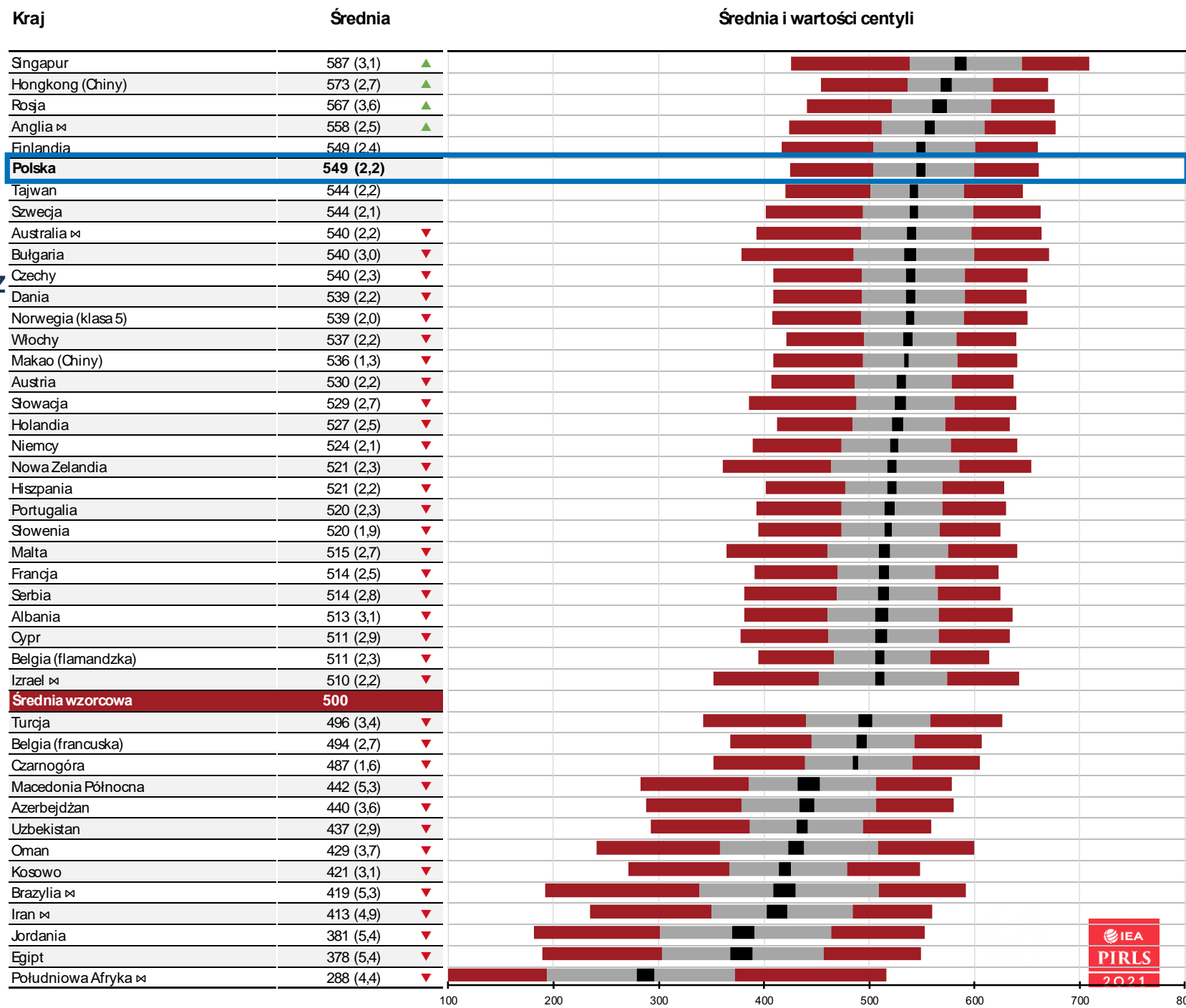
**6 krajów**

Badano uczniów kolejnej klasy czwartej.  
Możliwe śledzenie trendu między 2016 i 2021.



# Osiągnięcia w czytaniu

- Polscy czwartoklasiści zdobyli 549 punktów, tyle samo co uczniowie z Finlandii.
- Istotnie statystycznie wyższy wynik mają tylko cztery kraje: Singapur, Hongkong, Rosja i Anglia.
- Polska wraz z Finlandią mają najlepszy wynik spośród krajów Unii Europejskiej.
- Jest to również wynik zbliżony do wyniku uczniów z Tajwanu i Szwecji. Różnice między wynikami uczniów z tych czterech krajów były nieistotne statystycznie.

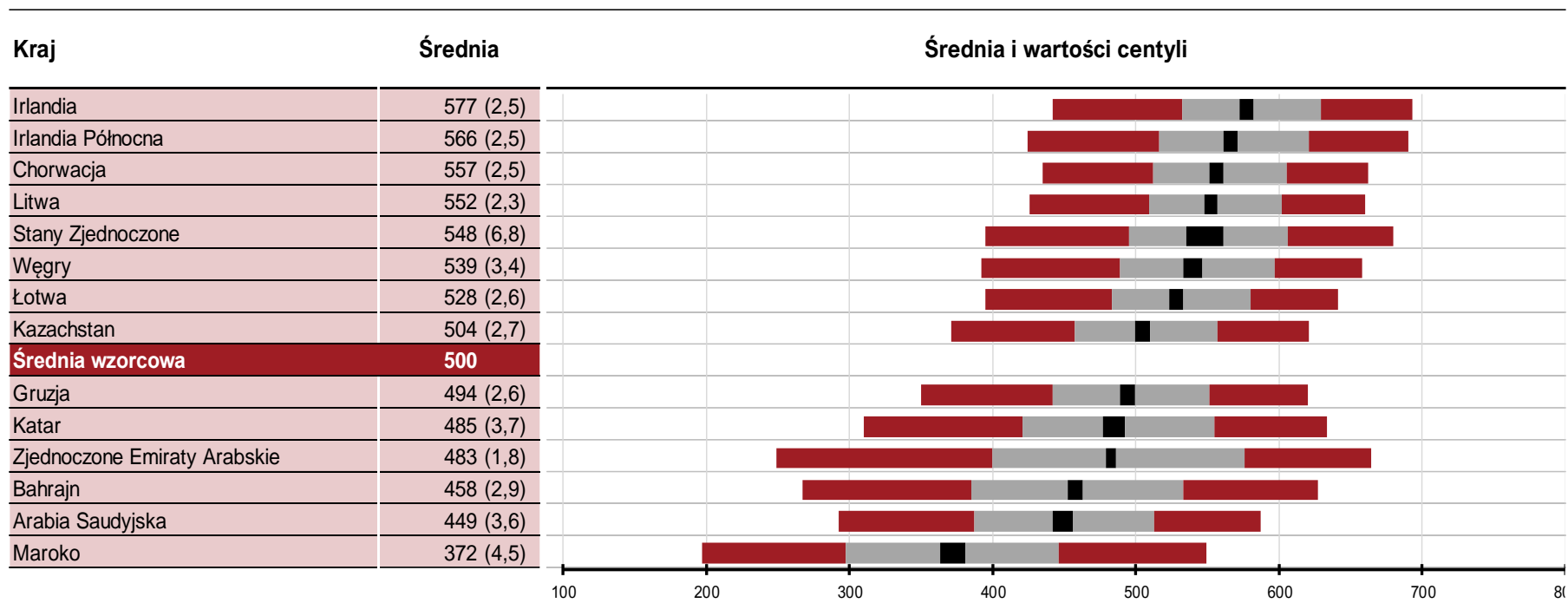




# Osiągnięcia w czytaniu

## II fala badania

- Część krajów z II fali osiągnęła bardzo dobre wyniki w badaniu. Są to Irlandia, Irlandia Północna, Chorwacja i Litwa.
- Wynik krajów II fali nie może być bezpośrednio porównywany z wynikami krajów I i III fali.



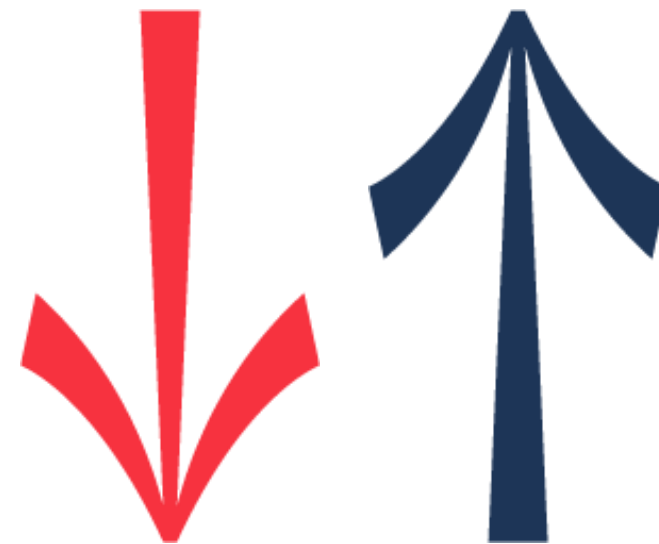
# Zmiana wyników polskich uczniów w porównaniu z poprzednią edycją badania

Wynik, który osiągnęli polscy czwartoklasiści w 2021 roku, jest niższy niż w poprzedniej edycji badania

- 2016 – średnia: 565 punktów
- 2021 – średnia: 549 punktów

W większości krajów biorących udział w badaniu da się zauważyć spadek punktowy wyników w stosunku do poprzedniej edycji.

Głównych przyczyn można doszukiwać się w trwającej w latach 2020–2021 pandemii COVID-19.



# Zmiana wyników uczniów w porównaniu z poprzednią edycją badania

**3** ↑  
kraje osiągnęły  
**wyższy** średni wynik

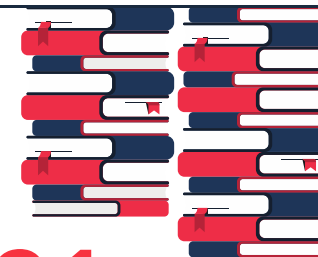


Zmiana wyników  
pomiędzy 2016 a 2021 rokiem

średni wynik **8**  
krajów pozostał  
na **takim samym**  
poziomie



**21** ↓  
krajów osiągnęło  
**niższy** średni wynik



Kraje I i III fali badania

# Poziomy umiejętności

W badaniu PIRLS wyróżnia się 4 poziomy osiągnięć.

**Poziom zaawansowany  
625 i powyżej**

Bardzo wysokie umiejętności interpretacji tekstu i wykonywania innych operacji na tekście.

**Poziom wysoki  
powyżej 550**

Wysokie umiejętności interpretacji i oceny tekstu, uczniowie bardzo dobrze radzą sobie z tekstami w różnych formach.

**Poziom średni  
powyżej 475**

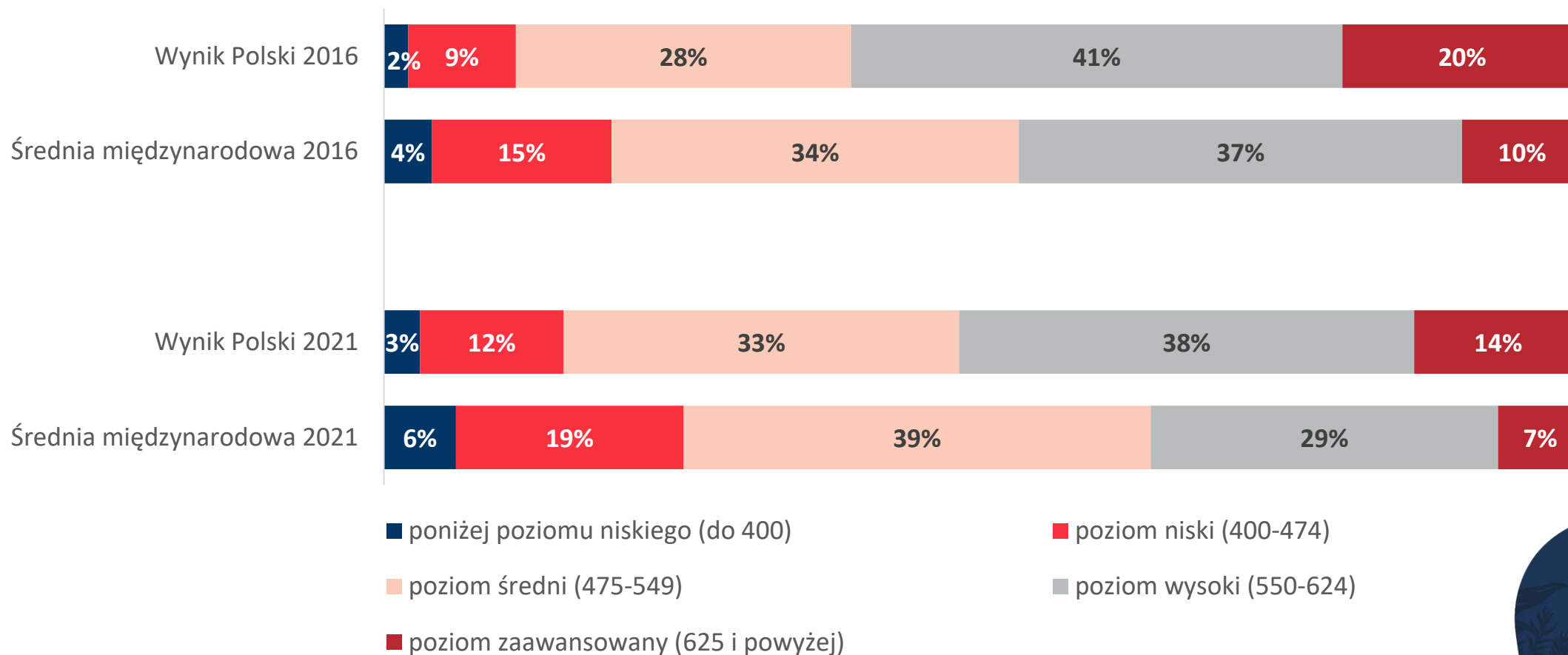
Uczniowie znajdują informacje i wyciągają proste wnioski na temat wydarzeń i działań postaci.

**Poziom niski  
powyżej 400**

Uczniowie potrafią odnaleźć i przedstawić wyraźnie określone informacje. Radzą sobie z prostymi tekstami.

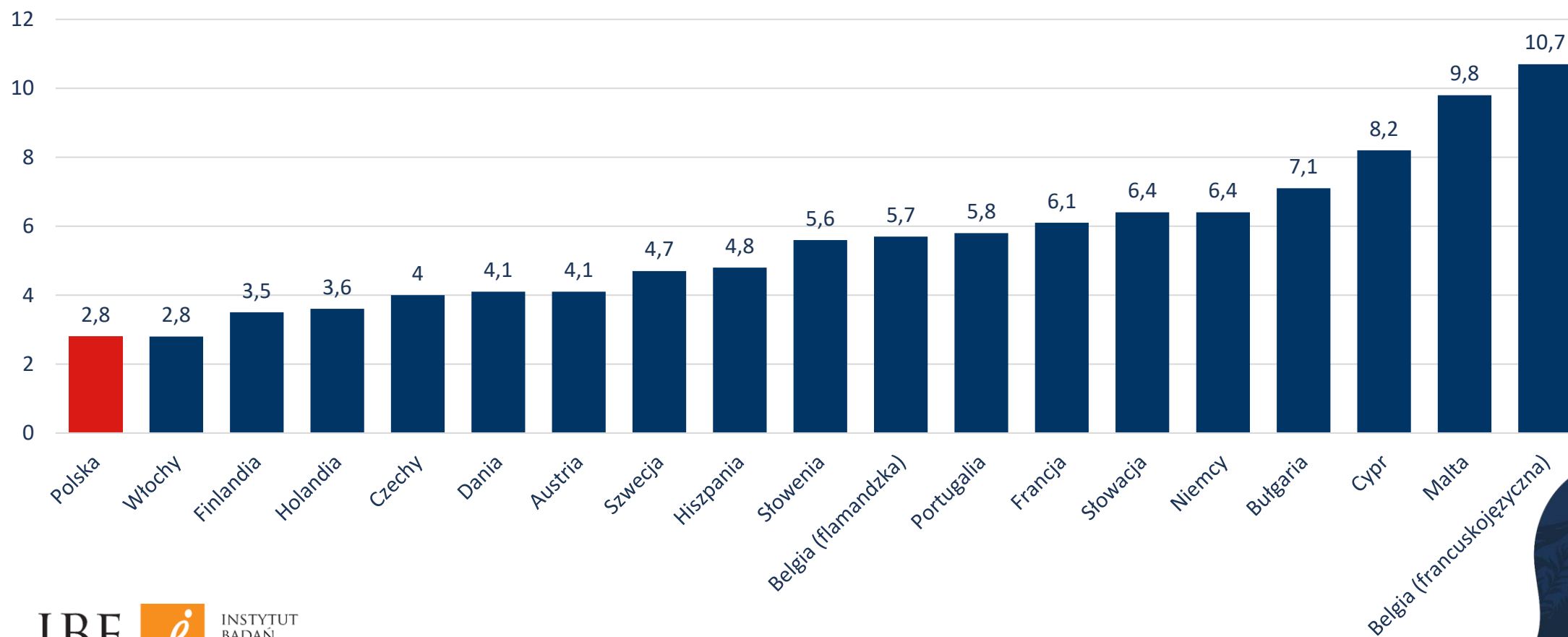
# Poziomy umiejętności

Odsetek uczniów na poszczególnych poziomach umiejętności w Polsce w porównaniu ze średnią międzynarodową w 2016 i 2021 roku



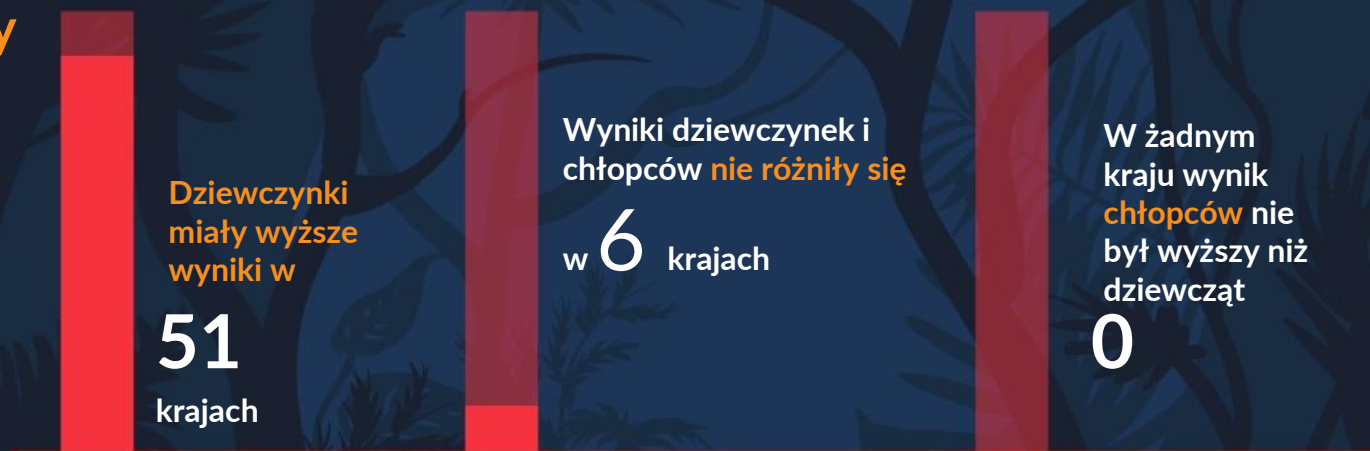
# Poziomy umiejętności

Odsetek uczniów z wynikiem poniżej najniższego poziomu umiejętności w krajach Unii Europejskiej biorących udział w badaniu PIRLS 2021



W większości krajów biorących udział w badaniu PIRLS 2021 dziewczynki osiągnęły lepsze wyniki w czytaniu niż chłopcy

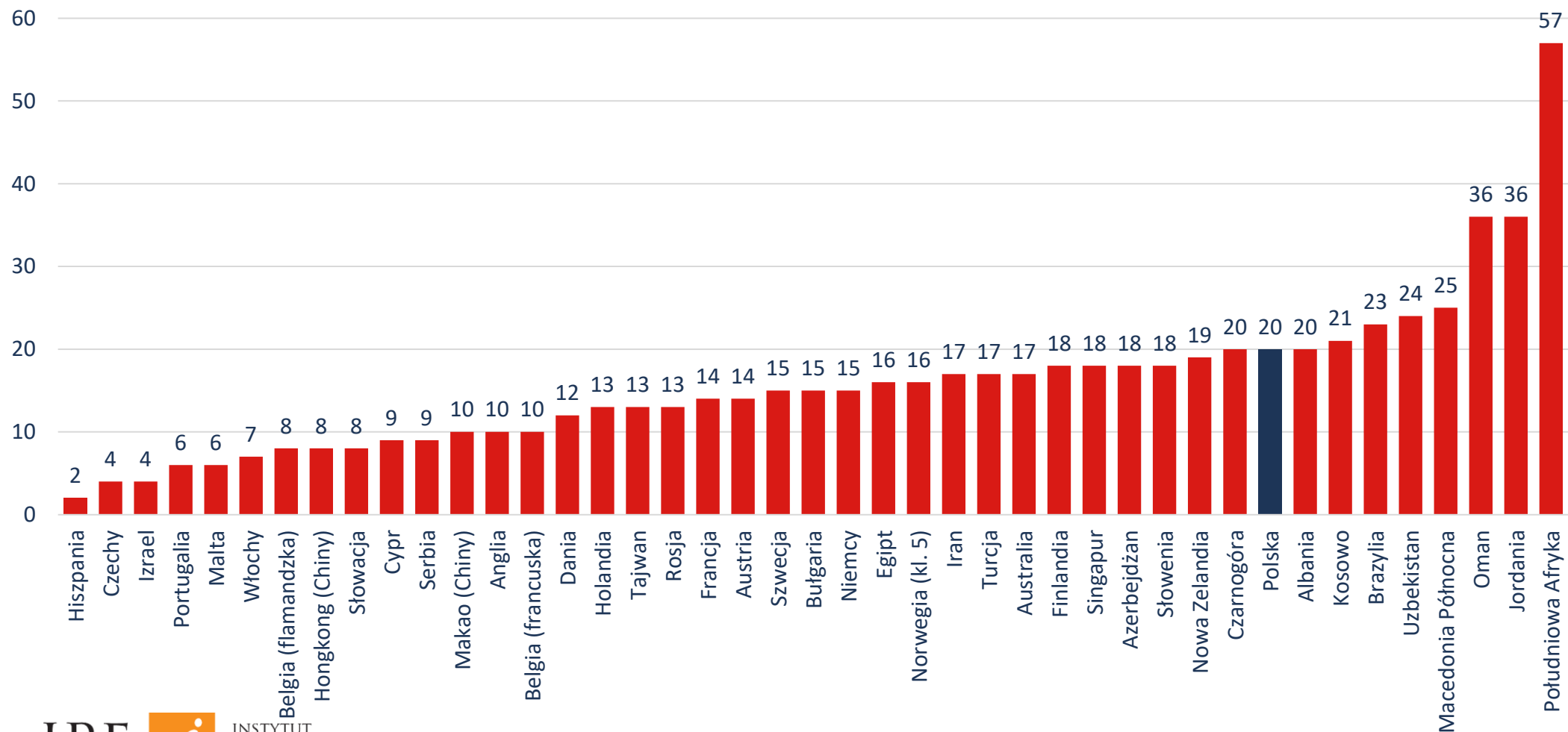
Spośród 57 krajów biorących udział w badaniu PIRLS 2021:





# Różnica między wynikami dziewczynek i chłopców

## Kraje I i III fali badania

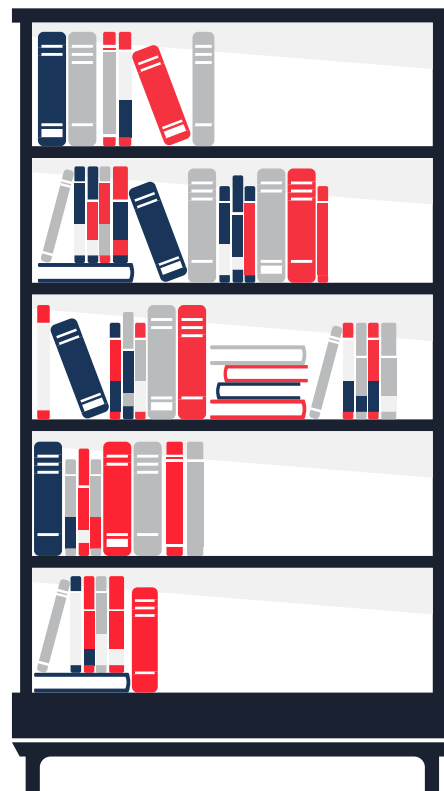


# Status społeczno-ekonomiczny rodziny ucznia

Uczniowie z rodzin o **wyższym** statusie społeczno-ekonomicznym osiągnęli istotnie wyższe wyniki

↑ **543**

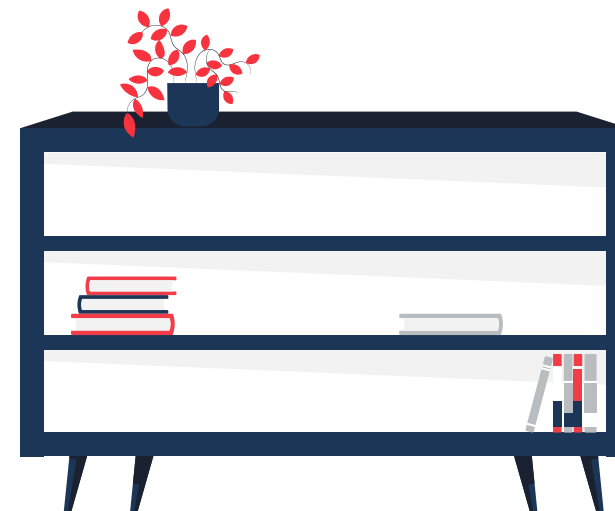
Średni wynik z czytania na świecie



Uczniowie z rodzin o **niższym** statusie społeczno-ekonomicznym osiągnęli istotnie niższe wyniki

↓ **457**

Średni wynik z czytania na świecie

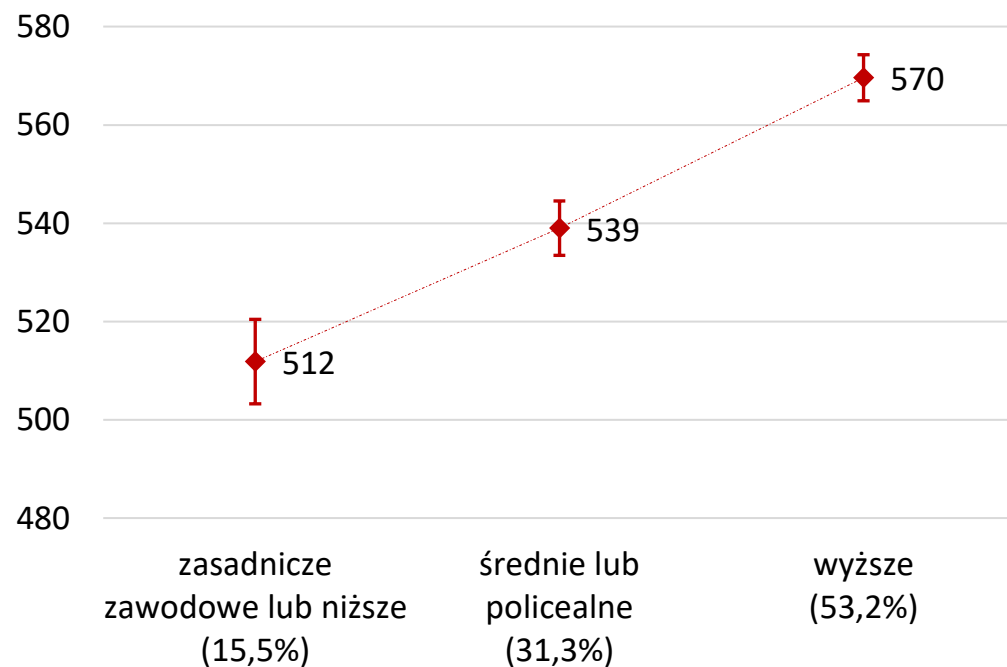


# Wykształcenie rodziców

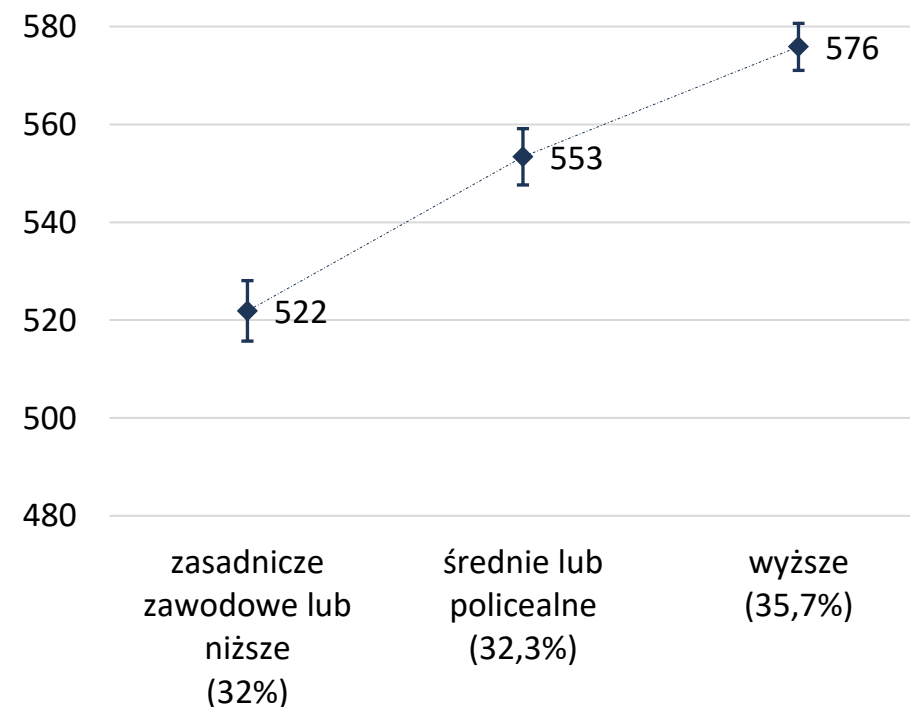
Średnie umiejętności rozumienia czytanego tekstu ze względu na wykształcenie rodziców.



## Wykształcenie matki lub opiekunki prawnej

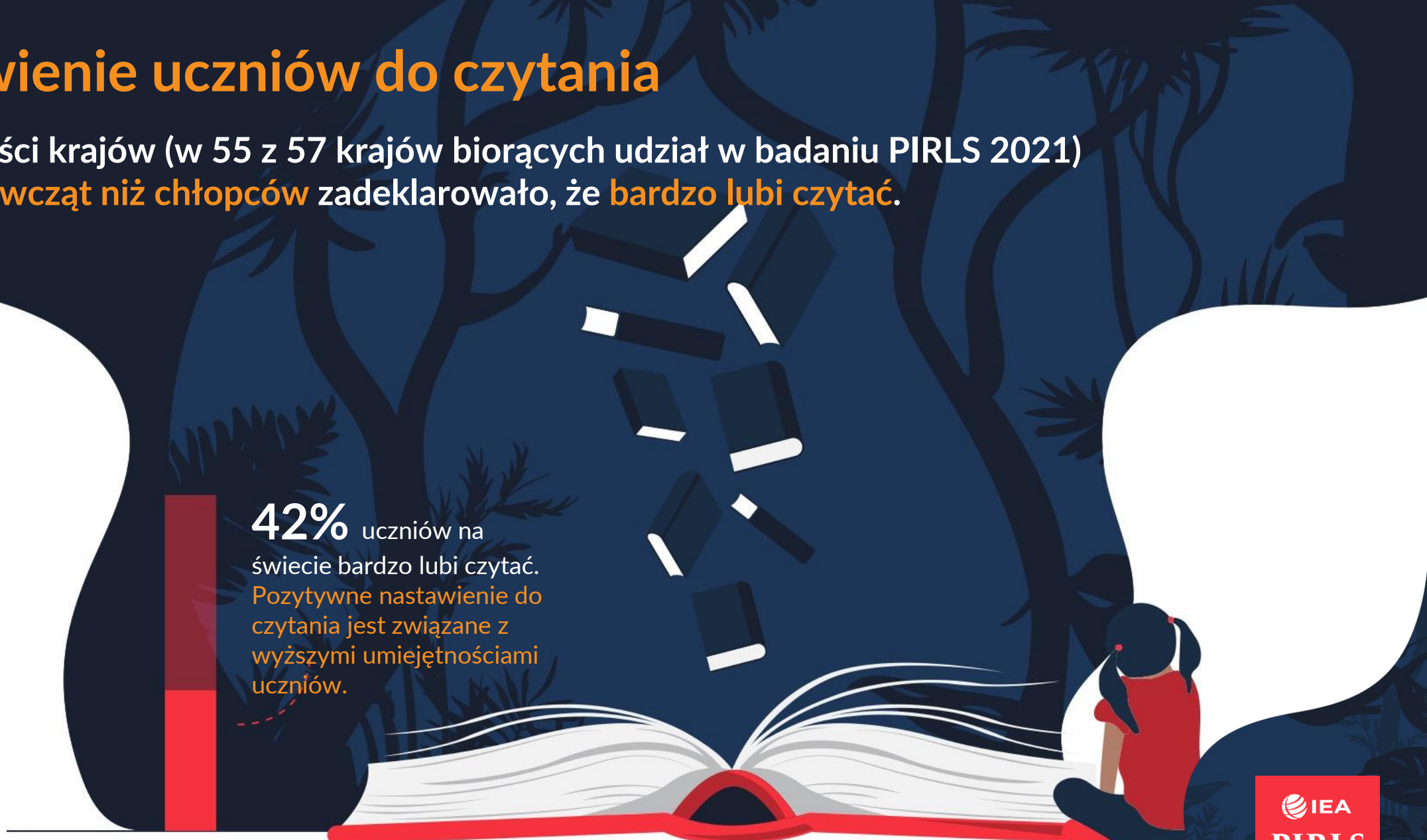


## Wykształcenie ojca lub opiekuna prawnego



# Nastawienie uczniów do czytania

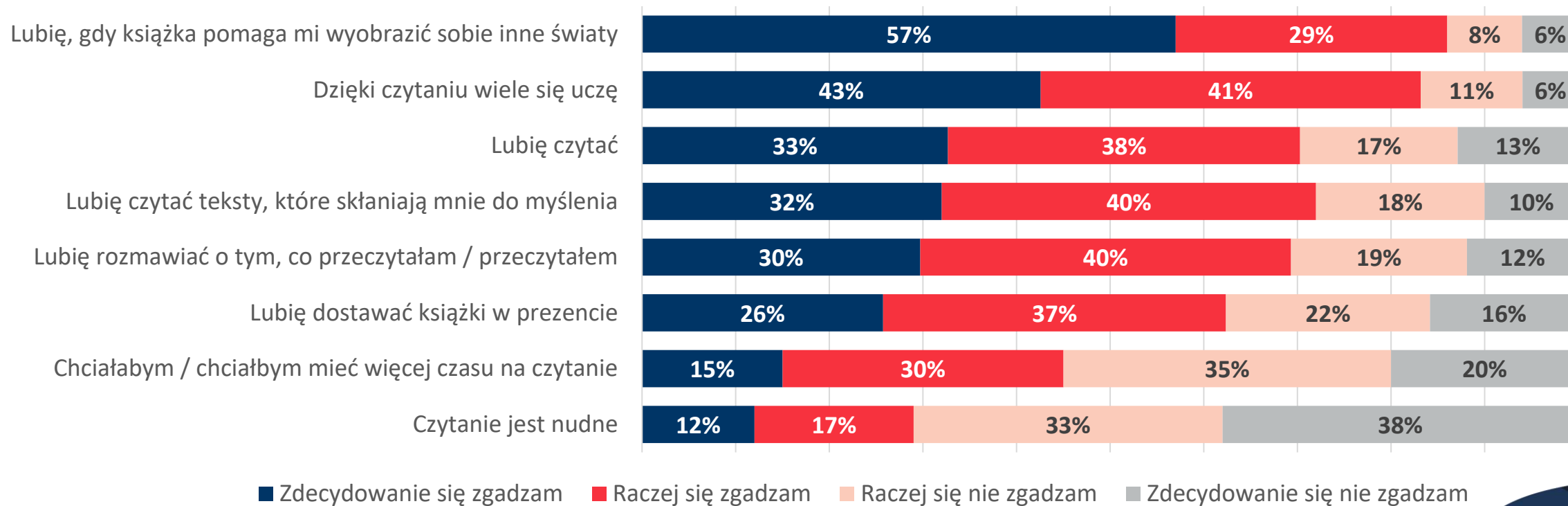
W większości krajów (w 55 z 57 krajów biorących udział w badaniu PIRLS 2021) **więcej dziewcząt niż chłopców** zadeklarowało, że **bardzo lubi czytać**.



**42%** uczniów na świecie bardzo lubi czytać. Pozytywne nastawienie do czytania jest związane z wyższymi umiejętnościami uczniów.

# Nastawienie uczniów do czytania

## Odsetek polskich czwartoklasistów



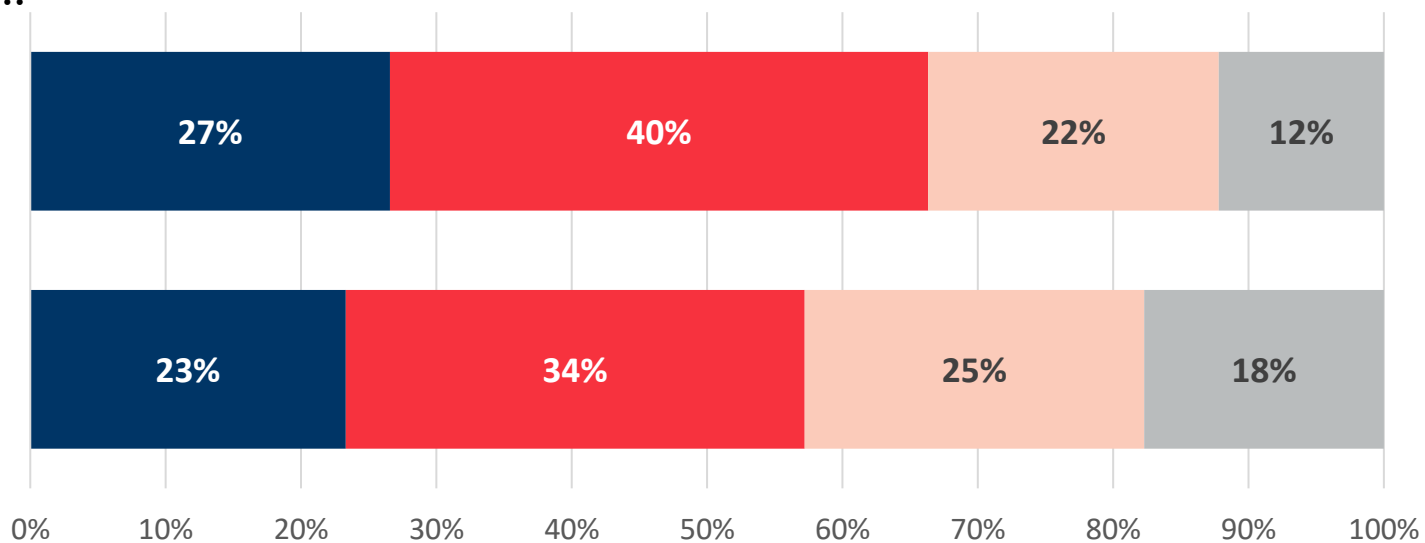
# Częstotliwość czytania poza szkołą

Odsetek polskich czwartoklasistów



Jak często poza szkołą...

czytasz, żeby się czegoś dowiedzieć?



■ Codziennie lub prawie codziennie

■ Raz lub dwa razy w tygodniu

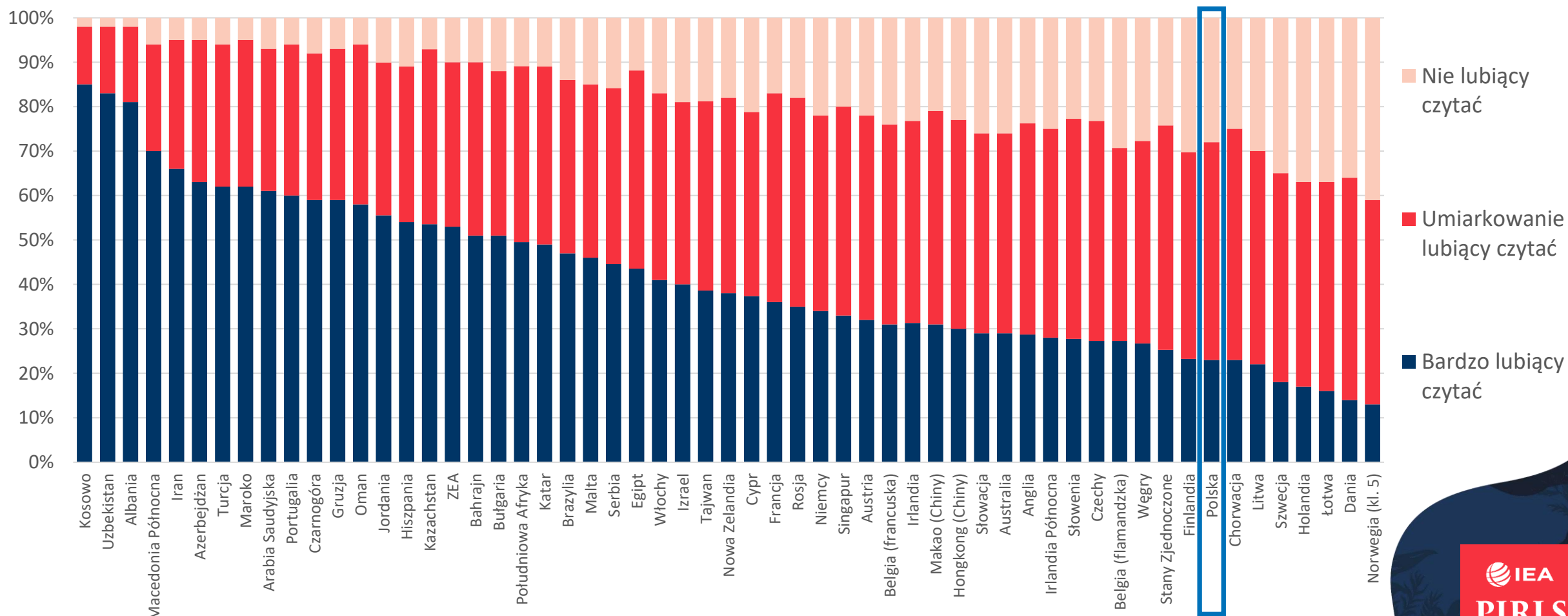
■ Raz lub dwa razy w miesiącu

■ Nigdy lub prawie nigdy

# Nastawienie uczniów do czytania



## Indeks nastawienia do czytania – porównanie między krajami



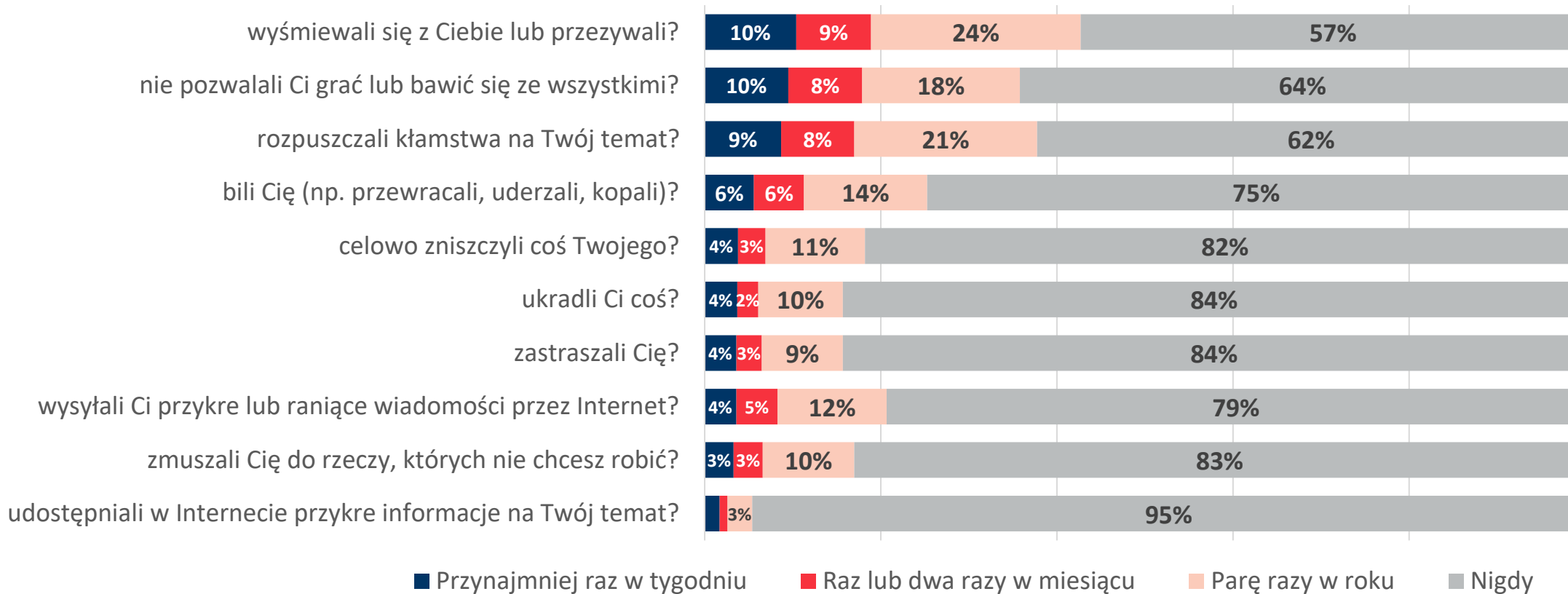


# Dręczenie w środowisku szkolnym



## Odsetek polskich czwartoklasistów

Jak często w tym roku szkolnym inni uczniowie z Twojej szkoły osobiście, w esemesach lub w Internecie...



■ Przynajmniej raz w tygodniu

■ Raz lub dwa razy w miesiącu

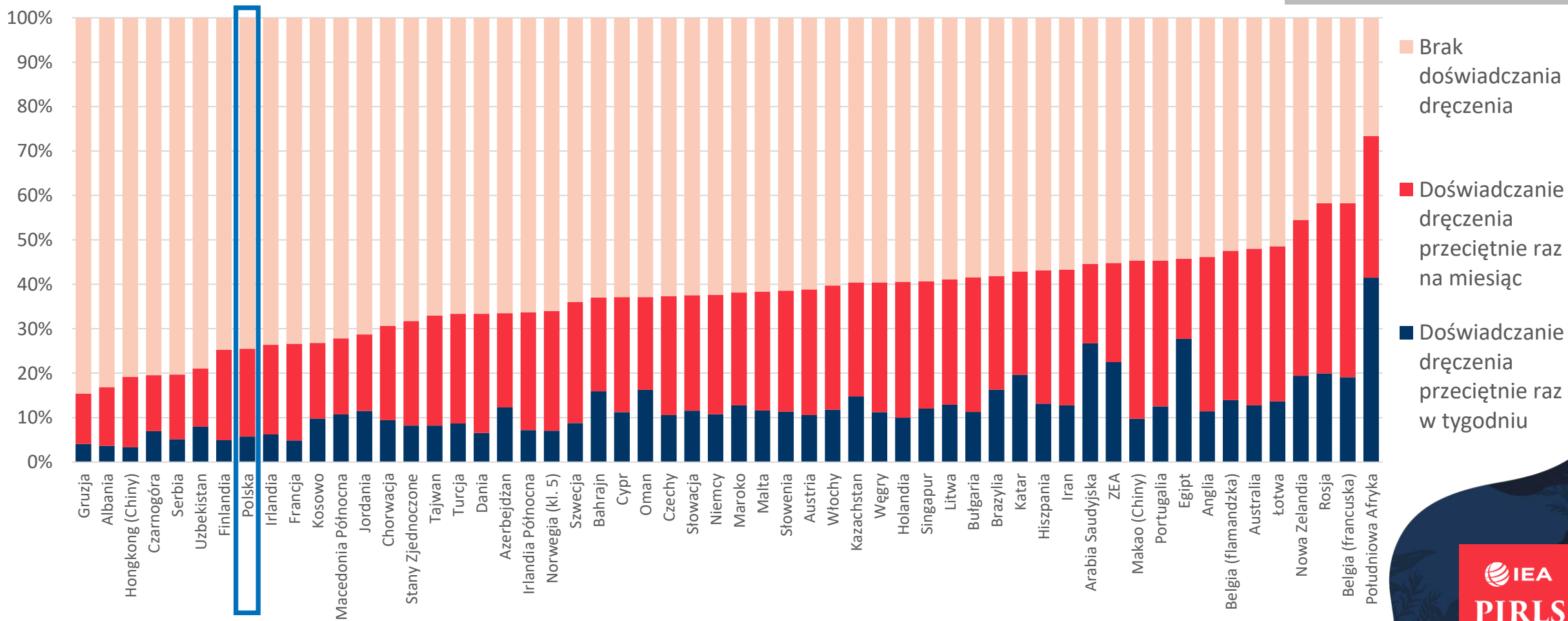
■ Parę razy w roku

■ Nigdy

# Dręczenie w środowisku szkolnym



## Indeks dręczenia – porównanie między krajami

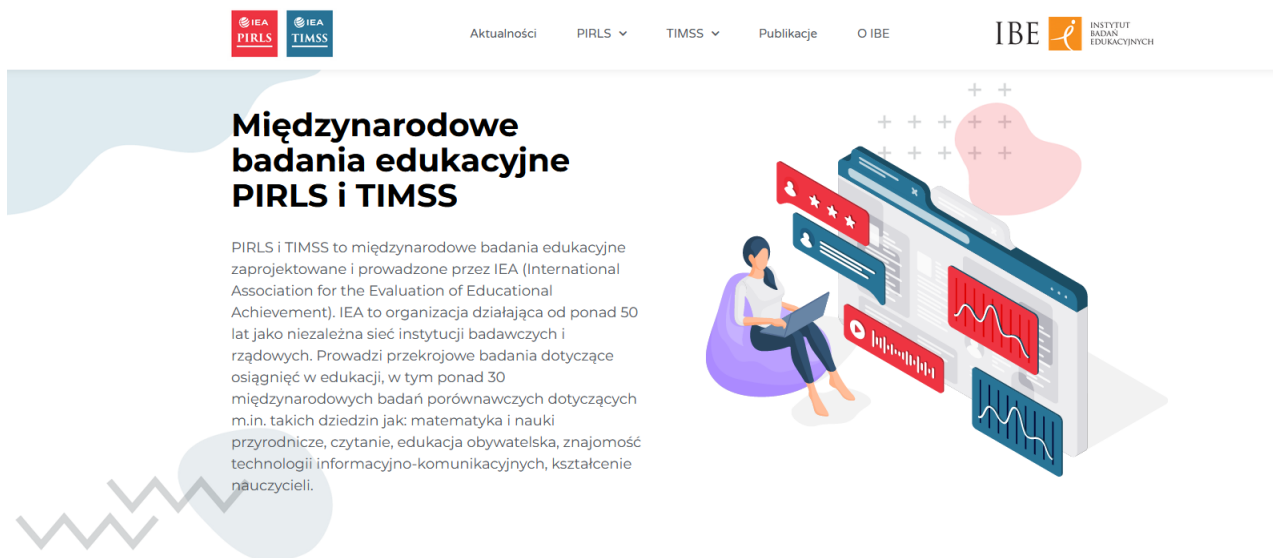


# Główne wnioski

- Wynik osiągnięty przez polskich uczniów jest wysoki i plasuje Polskę wśród krajów o najlepszych wynikach na świecie.
- Obserwowany spadek średniej liczby punktów, który nastąpił pomiędzy 2016 a 2021 rokiem w Polsce, został zanotowany również w innych krajach. Prawdopodobna przyczyna to pandemia koronawirusa i brak zajęć w systemie stacjonarnym.
- Bardzo pozytywne jest to, że odsetek uczniów z bardzo niskimi umiejętnościami w Polsce jest niewielki.
- Nadal istnieje duża różnica pomiędzy umiejętnościami czytelnictwami chłopców i dziewcząt.
- We wszystkich krajach, w tym w Polsce, osiągnięcia uczniów w czytaniu są silnie związane ze statusem społeczno-ekonomicznym ich rodzin.
- Polscy czwartoklasiści lubią czytać, jednak ich nastawienie do czytania jest mniej pozytywne niż rówieśników w innych krajach.



# Zapraszamy do lektury raportu z badania




Logo: IEA PIRLS, IEA TIMSS

Aktualności PIRLS TIMSS Publikacje O IBE

IBE INSTYTUT BADAŃ EDUKACYJNYCH

## Międzynarodowe badania edukacyjne PIRLS i TIMSS

PIRLS i TIMSS to międzynarodowe badania edukacyjne zaprojektowane i prowadzone przez IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement). IEA to organizacja działająca od ponad 50 lat jako niezależna sieć instytucji badawczych i rządowych. Prowadzi przekrojowe badania dotyczące osiągnięć w edukacji, w tym ponad 30 międzynarodowych badań porównawczych dotyczących m.in. takich dziedzin jak: matematyka i nauki przyrodnicze, czytanie, edukacja obywatelska, znajomość technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształcenie nauczycieli.



Joanna Kaźmierczak

Krzysztof Bulkowski

Instytut Badań Edukacyjnych

Strona internetowa badania: [pirls.ibe.edu.pl](http://pirls.ibe.edu.pl)

e-mail: [pirls@ibe.edu.pl](mailto:pirls@ibe.edu.pl)



PIRLS 2021

## Przeczytać i zrozumieć

Wyniki międzynarodowego badania osiągnięć czwartoklasistów w czytaniu

